

سه سبک نگارش اخبار رادیویی

● مایکل مکلا
مترجم: بهزاد رهبر

شمار می روند انتخاب می شوند. دلیل برگزیدن این نوع برنامه در چنین ساعت‌هایی این است که اتاق خبر علاوه بر اینکه باید شنونده‌ها را از حوادث روز آگاه کند باید موضوعی را هم برای گفت و گو در اختیار شنونده‌ها و گوینده‌ها قرار دهد. گزارش‌ها نیز باید از جزئیات کافی برخوردار باشند تا گوینده‌ها بتوانند مباحث قانع کننده‌ای را طرح کنند و گفت و گو‌هایی هوشمندانه با شنونده‌ها انجام دهند. در این موقعیت، سبک ژرف نگر می تواند کارایی خود را نشان دهد.

طرح سؤال و پاسخگویی به سؤالات: همگی، پرسش‌های اساسی را که باید در یک گزارش خبری به آنها پاسخ داده شود به یاد داریم: چه کسی؟ چه وقت؟ کجا؟ چرا؟ و چگونه؟ یک گزارش ژرف نگر، توجه ویژه‌ای به دو پرسش آخر معطوف می کند: چرایی و چگونگی... مانند: چرا سیاستمداران، این طرح را پیشنهاد می کنند؟ چگونه این طرح عملی می شود؟ یا چرا عمل این پژوهشگر اهمیت دارد؟ چگونه این پژوهش برای

ما برای تغییر در متون خبری به سه نوع متفاوت رهنمودهایی می دهیم.

بحث ماسه سبک زیر را در بر می گیرد:

سبک «ژرف نگر» (in-depth style) که برای بسیاری از طرح‌ها مناسب است. سبکی مشابه آنچه در ساعت‌های شبکه‌ای (network hourly) شنیده می شود و سبکی پر شور که برای طرح‌های جوانانه تر مناسب تر است.

سبک ژرف نگر

بسیاری از ایستگاه‌هایی که اخبار محلی را اجرا می کنند، در زمان رانندگی شنونده‌ها، مخصوصاً رانندگی به هنگام صبح، به جای پخش اخبار به شکل همیشگی، گفت و گو‌های خبری ترتیب می دهند. مجری این برنامه‌های خبری معمولاً از میان گوینده‌های کهنه کار و محترم اخبار که ستون واحد خبری به

مردم مفید خواهد بود؟ هنگام نوشتن گزارش هایتان، اطمینان حاصل کنید که در متن خبری خود برای یافتن پاسخ‌های احتمالی تلاش کرده‌اید.

مثلاً، خبری مطبوعاتی از دانشگاه ملی دریافت کرده‌اید که اعلام می‌کند جوجه‌های بهتری در راهند. این خبر، گزارشی است از تحقیقی که یک پژوهشگر در مدرسه کشاورزی انجام داده است. این پژوهشگر کشف کرده است که مرغ‌هایی که از آنزیم ویژه‌ای تغذیه می‌شوند جوجه‌هایی تولید می‌کنند که مقاومت بیشتری در برابر بیماری دارند. هنگامی که در حال مصاحبه تلفنی با این پژوهشگر هستید درباره معنای ضمنی این خبر برای مردم عادی و رهگذران کوچه و خیابان هم سؤال کنید و آن را تا خبرتان برای شنونده‌هایی که دانشمند ماکیان نیستند هم قابل درک باشد. در متنی که می‌نویسید در کنار اشاره به پاره‌ای از جزئیات پژوهش، بر این نکته هم تأکید کنید که بی‌شک داشتن مرغ‌های سالم برای جامعه ارزشمند است. برای توضیح اهمیت این خبر، می‌توانید جمله‌هایی از این دست را به کار برید:

مرغ‌هایی که از آنزیم توپلرون تغذیه شده‌اند، جوجه‌های بزرگ‌تری تولید می‌کنند که احتمال مبتلا شدن آنها به بیماری‌ها کمتر است. و این در نهایت به سود ما انسان‌هاست زیرا یکی از راه‌های انتقال بیماری به افراد، گوشت جوجه‌های بیماری است که به خوبی پخته نشده است. گزارش، موضوع دیگری را نیز در اختیار گوینده قرار می‌دهد و آن سالم بودن غذاست. گوینده حتی می‌تواند

موضوع را به سوی این سؤال هدایت کند که آیا این پژوهش‌ها، سوء استفاده از طبیعت محسوب می‌شوند یا خیر.

ژرف‌نگری خبر به معنی طولانی بودن آن نیست. زمان گزارش در سبک ژرف‌نگر طولانی‌تر از سایر سبک‌های خبری است، اما این زمان دارای مرزی است. گزارش‌های بدون نوار باید ۲۵ تا ۳۰ ثانیه طول بکشند... و گزارش‌های دارای نوار ۴۰ تا ۴۵ ثانیه. در مورد گزارش‌های کوتاه‌تر از ۲۰ ثانیه، باید آنها نیز مورد استفاده قرار گیرند تا تعداد گزارش‌ها افزایش یابد (با دادن مفهومی گسترده‌تر به پوشش خبری) و تنوع بیشتری برای شنونده‌ها فراهم آید.

نظر به اینکه تعداد گزارش‌ها، نسبتاً کم است، سبک ژرف‌نگر برای اخبار ۹۰ ثانیه‌ای مناسب نیست. این سبک برای ایستگاه‌هایی که اخبار پنج دقیقه‌ای را هر ساعت یا اخبار سه دقیقه و نیمی را در پایان هر ساعت پخش می‌کنند، بسیار مناسب است.

جایگاه گزارش: معمولاً تقدم و تأخر خبر در سبک ژرف‌نگر مهم است. اغلب شنونده با توجه به طول گزارش خبری، درباره اهمیت آن قضاوت می‌کند. اما هنگامی که بسیاری از گزارش‌ها حداقل ۳۰ ثانیه طول می‌کشند، دیگر شنونده‌ها نمی‌توانند تشخیص دهند کدام گزارش مهم است. پس جایگاه گزارش تنها راه تشخیص اهمیت گزارش‌هاست. مهم‌ترین گزارش‌ها باید در آغاز برنامه خبری و کم‌اهمیت‌ترین آنها باید در انتها قرار گیرند.

شما ممکن است بخواهید برنامه خبری را با یک Zinger به

سبک ژرف‌نگر برای اخبار ۹۰ ثانیه‌ای مناسب نیست. این سبک برای ایستگاه‌هایی که اخبار پنج دقیقه‌ای را هر ساعت یا اخبار سه دقیقه و نیمی را در پایان هر ساعت پخش می‌کنند، بسیار مناسب است

**ویژگی عمده سبک شبکه‌ای،
تعداد زیاد گزارش‌هاست. به
یک «یک ساعته شبکه‌ای»
گوش بدهید و به تعداد
حوادث متفاوتی که در آن نقل
می‌شود توجه کنید. این تنوع
موضوع، سبب می‌شود
شنونده‌ها برنامه احساس
کنند برنامه خبری کاملی را
می‌شنوند**

تنوع موضوع، سبب می‌شود شنونده‌ها برنامه احساس کنند برنامه خبری کاملی را می‌شنوند. همچنین این احساس که از تمام رویدادهای مهم با خبرند. نیز در آنان به وجود می‌آید و همین به ایجاد اعتماد بین شنونده‌ها و ایستگاه رادیویی کمک می‌کند و نیز سبب می‌شود شنونده‌های اتاق خبر و قابلیت‌های آن را باور کنند.

یک برنامه خبری ۹۰ ثانیه‌ای را باید برای هفت گزارش خبری طراحی کرد. این ممکن است برای شما عجیب باشد: «تعداد کارکنان من برای تهیه این تعداد گزارش بسیار کم است، چگونه می‌توانم هفت گزارش مختلف تهیه کنم؟» امتیازی که شما در اختیار دارید این است که می‌توانید تعدادی از خبرهایتان را از مراکز پخش اخبار مطبوعاتی و روزنامه‌های محلی برگزینید.

کوتاه بودن گزارش‌ها: البته تعداد زیاد گزارش‌ها، کوتاه بودن آنها را هم در پی می‌آورد. یک برنامه خبری ۹۰ ثانیه‌ای، هفت گزارش را در بر می‌گیرد یعنی به طور میانگین ۱۳ ثانیه برای هر گزارش. البته این بدان معنی نیست که هر گزارش خبری باید ۱۳ ثانیه طول بکشد... بلکه زمان مناسب (۲۰ تا ۲۵ ثانیه، مطمئناً نه بیشتر از این زمان) را باید به گزارش‌های مهم اختصاص داد و برای گزارش‌های کم‌اهمیت‌تر به یک یاد و جمله بسنده کرد. مثلاً خبری در این باره که شورای شهر با شهردار بر سر قطع بودجه پلیس مشاجره‌ای داشته است. به مدت دو هفته گاه‌گاهی در اخبار بیان شده است. امروز اعضای شورای شهر در تالار شهر، جلسه ویژه‌ای با شهردار برگزار می‌کنند تا به توافق دست یابند. برای اعلام این خبر، یک متن بسیار کوتاه کافی است: (این متن کوتاه تقریباً هفت ثانیه طول می‌کشد)؛

«اعضای شورای شهر Middle Ville جلسه‌ای را با جین اسمیت، شهردار شهر برگزار می‌کنند، طرفین امیدوارند که

پایان برسانید. Zinger بخشی متفاوت از روال کلی برنامه است که معمولاً حالت طنزآمیزی دارد و به گوینده این امکان را می‌دهد که چیزی را به بازی بگیرد به هر حال در انتخاب یک Zinger از مفاهیم عمومی و مشترک استفاده کنید. گوینده‌های کهنه‌کار و قابل احترام که ستون یک گروه خبری به شمار می‌روند هرگز نمی‌خواهند شنونده‌ها را برنجانند. به یاد داشته باشید شما خبرنگارید نه کم‌دین.

سبک شبکه‌ای

جوامع امروزی بسیار بزرگ‌تر از آنند که شنونده‌ها بتوانند با اغلب افراد یا اماکن خبرساز در جامعه شخصاً آشنا شوند. هنوز هم مسائل مالی ایستگاه‌های رادیویی به ندرت به یک کارمند اتاق خبر اجازه می‌دهند که بیش از شش خبرنگار گزارشگر را در اختیار داشته باشد. (که همین تعداد نیز مقدور نیست) - و همین سبب کاهش گزارش‌های تولید می‌شود و شنونده‌ها را با «خلأ اطلاع رسانی» (Reporting gap) روبه‌رو می‌کند.

تعداد زیاد گزارش‌ها: ویژگی عمده سبک شبکه‌ای، تعداد زیاد گزارش‌هاست. به یک «یک ساعته شبکه‌ای» گوش بدهید و به تعداد حوادث متفاوتی که در آن نقل می‌شود توجه کنید. این

**پر شور بودن را با پر گوئی اشتباه نگیرید. سبک
پر شور معمولاً مختصر و دارای کمترین تعداد
صفحه‌های به کار رفته است. متون خبری باید
حدود ۲۰ ثانیه و پیچ‌های خبری باید حدود ۳۰
ثانیه طول بکشند**

اختلافشان بر سر کاهش بودجه پلیس در این جلسه بر طرف شود.

باید تنوعی در گزارش های یک برنامه خبری وجود داشته باشد... پس از پخش پنج گزارش خبری هفت ثانیه ای، سه گزارش بیست ثانیه ای را اجرا نکنید بلکه توالی گزارش های خبری بدین شکل باشد که برنامه خبری را با گزارش های مهم تر و طولانی تر شروع کنید و با گزارش های کوتاه تر و کم اهمیت تر به پایان برسانید. یک راه ایجاد تنوع، افزودن یک گزارش اصلی یا طنزآمیز طولانی ۲۰ ثانیه ای به انتهای یک برنامه خبری است.

سبک پرشور

موضوع نوشته های سبک پرشور، عناصر غیر معمول در ماجراهای روزمره است. مثلاً ماجرابی به این شرح رخ داده است «مذاکرات مربوط به قرارداد بین شهرداری و کارگزارانش پیشرفت کمی داشته است. اگرچه هنوز چند هفته تا اتمام قرارداد باقی مانده و رأی اعتصاب در اتحادیه تصویب نشده است اما امکان اعتصاب کارگران وجود دارد. شهردار مکرراً اعلام کرده که هرگونه تقاضا برای افزایش دستمزد به از کار بیکارشدن کارگران می انجامد. اتحادیه های کارگری معتقدند که با حذف زوائد مدیریت شهر، افزایش دستمزد مقدور است. در جلسه شورای شهر که دو هفته یکبار برگزار می شود، رهبران اتحادیه کارگری حضور داشتند. یکی از اعضای شورای شهر بالحنی حقیقت جویانه به رهبران اتحادیه گفت: «فکر می کنم بر خوردی که با شما شده، مایه تأسف است. از شما می خواهم بدانید که از تلاش شما برای بهبود شرایط زندگیتان حمایت می کنم، از حق اعتصاب شما نیز حمایت می کنم. امیدوارم چنین چیزی پیش نیاید اما اگر مجبور شدید، کارتان را تعطیل کنید. تنها کارگر شهر که باید شغلش را از دست بدهد، شهردار است.»

یک «متن خبر» (Reader) **استانده** درباره این ماجرا، به طول ۱۶ ثانیه، ممکن است به صورت زیر باشد:

کارگران در شهر Middleville بر سر قراردادشان با شورای شهر به مشاجره پرداختند. رهبران اتحادیه کارگران در جلسه دیشب شورای شهر گزارشی از تلاش ها برای افزایش دستمزد و تضمین شغلی ارائه کردند. اعضای شورای شهر نیز با همدردی این گزارش ها را گوش کردند. شهردار جین اسمیت گفته است هیچ بودجه ای برای افزایش دستمزد پیش بینی نشده است و مذاکرات تاکنون پیشرفت چندانی نداشته است.»

نویسنده های سبک پرشور به آنچه عضو شورای شهر به

رؤسای اتحادیه ها گفته است توجه می کنند و جمله «کارتان را تعطیل کنید» را هر چند اصل آن به صورت جمله شرطی است، برجسته می کنند. این «پاره گفتار آغازین» (Lead) متن را پرشور می کند. به متن خبری ۱۸ ثانیه ای زیر به سبک پرشور توجه کنید:

«کارتان را تعطیل کنید». این توصیه ای بود که یکی از اعضای شورای شهر Middleville خطاب به کارگران شهر، در تب و تاب مشاجره شان با شهردار جین اسمیت بر اثر قرارداد، مطرح کرد. دن جونز در جلسه دیشب شورای شهر به رؤسای اتحادیه گفت که از حق آنها از اعتصاب برای دستمزد بهتر و امنیت شغلی حمایت می کند، ولی وی افزود که اگر قرار باشد کارگری در این شهر شغلش را از دست بدهد، آن شخص باید شهردار باشد.

مفهوم، تنها تفاوت بین این دو «متن خبری» نیست. متن خبری پرشور از نظر ساختار جملات، محاوره ای است. با نقل قولی شروع می شود که مرجع آن در جمله بعد خود را نشان می دهد در پایان نیز بایک بند شرطی (اگر... باید... باشد) خاتمه می یابد. متن خبری **استانده** که در آن جملات ساده پشت سرهم قرار می گیرند، کسل کننده است. تفاوت هایی در انتخاب واژگان نیز وجود دارد. در متن خبری **استانده** از صفت ملایم «هم در دانه» استفاده می شود در حالی که در متن خبری پرشور، اصطلاح شدید «در تب و تاب»... به کار می رود. توجه داشته باشید که «دستمزد بهتر» به نسبت «افزایش دستمزد» لحن قوی تری دارد.

کوتاه و مختصر: پرشور بودن را با پرگویی اشتباه نگیرید. سبک پرشور معمولاً مختصر و دارای کمترین تعداد صفحه های به کار رفته است. متون خبری باید حدود ۲۰ ثانیه و پیچیده های خبری باید حدود ۳۰ ثانیه طول بکشند. گزارشگران، اغلب شیفته ذکاوت خود می شوند و برنامه های خبری را طوری اجرا می کنند که شبیه داستان های کوتاه درجه دوم دوره ملکه ویکتوریا به نظر می رسند. این اشتباه به ویژه زمانی رخ می دهد که ما جنایات خشونت بار را گزارش می کنیم. هنگامی که تعبیرهایی نظیر عبارات زیر را می شنویم: «پیاده روه های شهر با لکه های قرمز حوضچه خون نیمه گرم کاملاً خیس شده اند»، یا «صدای ناگهانی گلنگدن های سلاح های نیمه خودکار، سکوت شامگاه ملال آور را به هم زد».

جنایت های خشونت بار، معمولاً به اندازه کافی هیجان انگیز هستند. تعریف ساده ماجرا به مراتب از بازآفرینی آن به کمک فرهنگ واژه های هم معنی و متضاد Roget مؤثرتر است.

